

De Erfgoedmonitor

Home > Onderwerpen > Indemniteit

Indemniteit

Bij belangrijke tentoonstellingen met veel bruiklenen zijn de verzekeringskosten voor de organisator hoog. Door de waardestijging van kunst in de laatste decennia zijn de kosten van verzekering navenant gestegen. De indemniteitsregeling - die in 1989 is ingevoerd - is een garantieregeling voor kunstvoorwerpen die door Nederlandse musea worden geleend van buitenlandse musea en particulieren. De regeling heeft tot doel om tentoonstellingen met belangrijke bruiklenen mogelijk te maken door de verzekeringskosten daarvoor te beperken.

Het Rijk staat garant

De indemniteitsregeling is een garantstelling waarbij de Nederlandse staat een deel van het risico op schade aan en verlies van tentoonstellingsbruiklenen overneemt. De indemniteitsverklaring fungeert als een premier-risqueverzekering waardoor verzekeringskosten aanzienlijk kunnen worden gereduceerd. Aanvragen van musea voor indemniteitsgarantie worden behandeld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Indemniteitsgarantie kan worden aangevraagd voor tijdelijke tentoonstellingen en langdurige bruiklenen die van uitzonderlijk belang zijn voor Nederland. De regeling geldt voor bruiklenen uit het buitenland en voor bruiklenen uit particuliere collecties in Nederland die niet openbaar toegankelijk zijn. Het risico dat de staat per tentoonstelling of langdurige bruikleen kan overnemen, is een percentage van de totale verzekerde waarde van de geleende voorwerpen (maximaal 30% of €75.000). Het indemniteitspercentage wordt vastgesteld door de ministeries van OCW en Financiën samen. Op basis van dit indemniteitspercentage wordt per aanvraag het garantiebedrag bepaald. Een indemniteitsverklaring is altijd gekoppeld aan een verzekeringspolis. De verzekeringsmaatschappij draagt het resterende risico.

Lagere verzekeringskosten voor musea

Door het verlenen van indemniteit zijn de verzekeringskosten voor het museum dat de tentoonstelling organiseert aanzienlijk lager dan zonder deze garantie. Zonder de regeling zouden de premies gemiddeld 18% bedragen van de tentoonstellingskosten.

Alleen uitkering bij schade

Alleen wanneer schade of verlies optreedt, wordt daadwerkelijk geld uitgekeerd. Gebeurt er niets, dan vervalt de garantstelling en komt aan het hele proces geen geld te pas. De afgelopen 7 jaren is in vier gevallen schade ontstaan en is in twee gevallen een garantiebedrag uitgekeerd voor een totaal van € 9.113.

Aanpassing regeling 2016

Sinds 1 januari 2016 geldt de 'Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016'. Een van de gevolgen is dat een aanvraag voor een indemniteitsverklaring ten hoogste 1 jaar van te voren ingediend wordt. Dat betekent dat pas vanaf 1 januari 2016 aanvragen voor 2017 gedaan kunnen worden. De volledige regeling en de overgangsbepalingen zijn in de [Staatscourant](#) gepubliceerd. Voor meer informatie over de Indemniteitsregeling, zie de [website van de RCE](#).

Indicatoren bij dit onderwerp

Indemniteit - toekenningen

In de periode 2005-2016 zijn gemiddeld 11 indemniteitsaanvragen per jaar gehonoreerd en is gemiddeld 539 miljoen euro per jaar aan indemniteitsgaranties verleend. 33 musea profiteerden in deze periode van deze regeling.

Indemniteit - bruiklenen buitenland

Aan Nederlandse musea is in de periode 2005 - 2016 in totaal voor 11.133 buitenlandse bruiklenen indemniteit verleend. Rusland was de grootste bruikleengever (in totaal 3.086 bruiklenen), Duitsland volgt daarna met in totaal 1.567 bruiklenen.

Indemniteit - tentoonstellingskosten

In 2016 waren de totale begrote kosten van tentoonstellingen waarvoor indemniteit werd verleend bijna € 5,7 miljoen, ongeveer de helft minder dan die in 2015. De gemiddelde begrote kosten daalden van ca. € 1 miljoen in 2015 naar € 569.000 in 2016.

Indemniteit - effect van de garantstelling

In de meetperiode 2005-2016 is door toekenning van indemniteitsgarantie een totale reductie op de commerciële verzekeringspremie behaald van € 6 miljoen. Dat is gemiddeld 33% van de oorspronkelijk begrote verzekeringskosten.